

UCHWAŁA Nr 25 RADY MINISTRÓW

z dnia 18 stycznia 1957 r.

w sprawie zasad zwalniania, przeszkalania i zatrudniania pracowników w związku z reorganizacją administracji.

W związku z koniecznością dokonania zwolnienia znacznej liczby pracowników zatrudnionych w administracji centralnej i terenowej oraz przesunięcia ich do pracy w produkcji i usługach — Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych, przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych), których resorty bądź podległe jednostki organizacyjne ulegają likwidacji, reorganizacji lub w których następuje zmniejszenie aparatu administracyjnego, zobowiązani są stworzyć zwalnianym pracownikom możliwość zatrudnienia bądź usamodzielnienia się gospodarczego — w miarę posiadanych możliwości.

2. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych i przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych) powołują specjalnych pełnomocników, którzy zajmą się operatywnym wykonaniem zadań wynikających z ust. 1.

§ 2. 1. Ustala się zmniejszenie nadmiernie rozbudowanej administracji państwowej i gospodarczej w ministerstwach, urzędach, instytucjach państwowych oraz jednostkach gospodarczych — według następującej kolejności:

- a) w jednostkach, które ulegają likwidacji lub komasacji;
- b) w jednostkach, które ulegają reorganizacji;
- c) w jednostkach, w których następuje zmniejszenie etatów i w związku z tym zwalnianie pracowników z innych przyczyn, niż określone pod lit. a) i b).

2. Zwalnianie pracowników w przypadkach określonych w ust. 1 powinno nastąpić na podstawie planów zwolnień, przedstawionych przez właściwe resorty Prezesowi Rady Ministrów.

§ 3. 1. Zakłady pracy zwalnijące pracowników powinny kierować tych pracowników — stosownie do posiadanych kwalifikacji — do przemysłu, rolnictwa, handlu, usług lub umożliwić gospodarcze usamodzielnienie się w spółdzielczości, rzemiośle lub chałupnictwie.

2. Zakłady pracy powinny także kierować zwalnianych pracowników na przeszkolenie zawodowe, jeżeli przejście do nowego zawodu związane jest z nabyciem odpowiednich kwalifikacji.

§ 4. Prezydium rad narodowych (organy zatrudnienia) będą informować właściwe zakłady pracy i zwalnianych pracowników o zgłaszanych do organów zatrudnienia wolnych miejscach pracy i możliwościach przeszkalania.

§ 5. 1. Zakład pracy zwalnijący pracownika jest obowiązany do:

- 1) jednorazowego wypłacenia zwalnianemu pracownikowi — na jego żądanie — należności za ustawowy okres wypowiedzenia oraz za nie wykorzystany urlop wypoczynkowy w przypadku, gdy pracownik rezygnuje ze skierowania go przez zakład pracy do nowej pracy lub na przeszkolenie i wyraża zgodę na niezwłoczne rozwiązanie umowy o pracę, albo
- 2) wypłacenia pracownikowi skierowanemu do pracy wynagrodzonej niżej niż dotychczasowa dodatku wyrównawczego za okres równy okresowi ustawowego wypowiedzenia i nie wykorzystanego urlopu wypoczynkowego w wy-

sokości różnicy pomiędzy pobieranym ostatnio wynagrodzeniem netto a wynagrodzeniem netto w nowym zakładzie pracy, albo

- 3) skierowania zwolnionych pracowników na przeszkolenie w zawodzie, w którym pracownik zgodził się pracować, i wypłacenia mu:
 - a) w okresie równym okresowi ustawowego wypowiedzenia i nie wykorzystanego urlopu wypoczynkowego — wyrównania jak w pkt 2,
 - b) po upływie okresu, o którym mowa pod lit. a) — wyrównania do wysokości ostatnio pobieranego wynagrodzenia, nie wyżej jednak niż do wysokości 1.200 zł miesięcznie.

Wyrównania przewidziane pod lit. a) i b) mogą być wypłacane przez łączny okres nie dłuższy niż 9 miesięcy; w wyjątkowych przypadkach właściwy minister (kierownik urzędu centralnego, przewodniczący prezydium wojewódzkiej rady narodowej) za zgodą Ministra Pracy i Opieki Społecznej może przedłużyć ten okres do 12 miesięcy.

2. Zakład pracy powinien w miarę możliwości udzielić zwalnianym pracownikom bądź zespołom pracowniczym organizującym spółdzielnie pracy pomocy przez sprzedaż nie wykorzystanych maszyn (w tym również biurowych) i przez przydzielenie wolnej powierzchni lokalowej.

3. Zakład pracy może poza świadczeniami przewidzianymi w ust. 1 i 2 wypłacać jednorazowe bezzwrotne zapomogi pracownikom fizycznym o wieloletnim stażu pracy.

4. Pracownikowi administracji państwowej pobierającemu wynagrodzenie z góry w przypadku podjęcia przez niego pracy bądź rozpoczęcia przeszkolenia zawodowego w zakładzie pracy, w którym obowiązuje wypłata wynagrodzenia z dołu, dotychczasowy zakład pracy obowiązany jest wypłacić zapomogę bezzwrotną w wysokości dotychczasowego jednomiesięcznego wynagrodzenia.

5. Pracownicy odbywający przeszkolenie zawodowe (ust. 1 pkt 3) zachowują wszelkie uprawnienia wynikające z ubezpieczenia społecznego (łącznie z prawem do zasiłku rodzinnego).

§ 6. 1. Wykaz zwalnianych pracowników ustala kierownik zakładu pracy, który obowiązany jest przed sporządzeniem wykazu zasięgnąć opinii rady miejscowej (zakładowej).

2. Przy równych kwalifikacjach zawodowych należy przy zwalnianiu pracowników brać pod uwagę stan rodzinny, wiek pracownika, ilość osób pracujących w rodzinie, posiadanie gospodarstwa wiejskiego lub innego warsztatu pracy.

3. Zakład pracy, który zatrudnia pracowników zajmujących równocześnie stanowiska w innych instytucjach, obowiązany jest zwolnić w pierwszym rzędzie tych pracowników, z tym że pracownikowi służy prawo wyboru miejsca zatrudnienia. Wyjątki od tej zasady, umotywowane charakterem wykonywanej pracy, ustali Minister Pracy i Opieki Społecznej.

§ 7. 1. W przypadku podjęcia pracy w innej miejscowości przez pracownika zwalnianego dotychczasowy zakład pracy obowiązany jest wypłacić pracownikowi kwoty należne według przepisów o służbowym przeniesieniu pracowników

państwowych (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 lipca 1948 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe — Dz. U. Nr 38, poz. 279 z późniejszymi zmianami). Przepis niniejszy ma zastosowanie, jeżeli pracownik podejmie pracę w innej miejscowości w ciągu 6 miesięcy od daty rozwiązania stosunku pracy lub w ciągu 3 miesięcy od dnia zakończenia przeszkolenia zawodowego.

2. Pracownicy wymienieni w ust. 1, zameldowani na pobyt stały w miastach, w których istnieje zakaz meldowania bez zgody prezydium rady narodowej, nie tracą — w razie powrotu do miejsca poprzedniego zamieszkania — uprawnienia do ponownego zameldowania się na pobyt stały.

§ 8. W przypadkach szkolenia przywarształtowego pracowników zwalnianych wydatki związane z tym szkoleniem oraz z wynagrodzeniem pracowników szkolonych będą zrefundowane zakładom pracy, w których odbywa się szkolenie, w trybie ustalonym zarządzeniem Ministra Finansów. Powyższych wydatków nie wlicza się do funduszu płac i nie obciążają one kosztów własnych zakładu pracy.

§ 9. Specjalistom w dziedzinie rolnictwa, posiadającym wyższe lub średnie wykształcenie rolnicze oraz odpowiednie przygotowanie praktyczne, a w szczególności agronomom, zootechnikom, mechanizatorom rolnictwa oraz specjalistom budownictwa wiejskiego, którzy wyrażą zgodę na przejście z administracji do pracy w państwowych gospodarstwach rolnych, Minister Rolnictwa może przyznać — poza świadczeniami przysługującymi z mocy § 5 ust. 1 pkt 2 i § 7 ust. 1 niniejszej uchwały — jednorazową bezzwrotną zapomogę w wysokości nie przekraczającej 3-miesięcznego pełnego wynagrodzenia w dotychczasowym zakładzie pracy.

§ 10. 1. Ministrowie Rolnictwa oraz Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego zapewnią pracownikom, którzy po zwolnieniu z administracji obejmą pracę na roli lub w państwowym gospodarstwie leśnym na Ziemiach Odzyskanych, korzystanie z uprawnień przewidzianych dla osób osiedlających się na Ziemiach Odzyskanych w ramach akcji osiedleńczej.

2. Pracownikom, którzy podejmą na Ziemiach Odzyskanych pracę nie objętą przepisem ust. 1, a dotychczas byli zatrudnieni w m. st. Warszawie lub w miastach położonych na ziemiach dawnych, a będących siedzibą wojewódzkiej rady narodowej, właściwy minister (kierownik urzędu centralnego, przewodniczący prezydium wojewódzkiej rady narodowej) może przyznać — poza świadczeniami przysługującymi z mocy § 5 ust. 1 pkt 2 i 3 i § 7 ust. 1 niniejszej uchwały — jednorazową bezzwrotną zapomogę w wysokości nie przekraczającej 3-miesięcznego pełnego wynagrodzenia w dotychczasowym zakładzie pracy.

§ 11. Zobowiązuje się Ministra Finansów do wydania w terminie do dnia 31 stycznia 1957 r. — w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej — zarządzenia, ustalającego zasady udzielania kredytów bankowych na warunkach ulgowych pracownikom zwolnionym z administracji na nabycie narzędzi pracy w związku z założeniem warsztatu pracy.

§ 12. Zobowiązuje się Ministrów Handlu Wewnętrznego i Przemysłu Drobного i Rzemiosła oraz zaleca się Prezesowi Centralnego Związku Spółdzielczości Pracy, aby opracowali — w uzgodnieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej — dodatkowe zadania w zakresie rozszerzenia prac chałupniczych na rok 1957 dla zatrudnienia kobiet zwalnianych z administracji:

- dla m. st. Warszawy — w terminie do dnia 28 lutego 1957 r.,
- dla innych miast, wskazanych przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej — w terminie do dnia 31 marca 1957 r.

§ 13. Zobowiązuje się ministrów (kierowników urzędów centralnych, przewodniczących prezydiów wojewódzkich rad narodowych) i kierowników zakładów pracy do zapewnienia w okresie do końca 1957 r. przy przyjmowaniu do pracy pierwszeństwa dla pracowników zwalnianych z innych jednostek administracji i skierowanych przez prezydium rady narodowej (organ zatrudnienia).

§ 14. Pracownicy, którzy w latach 1957 i 1958 przejdą do innej pracy w ciągu 6 miesięcy od dnia rozwiązania umowy o pracę lub bezpośrednio po ukończeniu przeszkolenia zawodowego, zachowują ciągłość pracy zarówno w zakresie prawa do urlopu wypoczynkowego i zasiłku rodzinnego, jak i w zakresie uprawnień szczególnych, związanych z ciągłością pracy i wystugą lat.

§ 15. Pracownik zwolniony z administracji, który znalazł zatrudnienie w chałupnictwie, a po pewnym okresie czasu podjął znów pracę najemną do końca 1958 r., zachowuje prawo do zaliczenia okresu pracy chałupniczej do ciągłości pracy i wystugi lat oraz do innych świadczeń i uprawnień, związanych z nieprzerwanym trwaniem stosunku pracy.

§ 16. Pracownika pobierającego zaopatrzenie emerytalne na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r. zakład pracy może zwolnić dopiero po nabyciu prawa do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym obowiązujących od dnia 1 lipca 1954 r.

§ 17. Zobowiązuje się ministrów (kierowników urzędów centralnych, przewodniczących prezydiów wojewódzkich rad narodowych) do udzielania Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej wszelkich żądanych informacji oraz złożenia danych:

- o planowanych na I półrocze 1957 r. i przewidywanych na dalszy okres zwolnieniach pracowników w skali całego resortu,
- o możliwościach zatrudnienia pracowników zwalnianych w jednostkach podległych, według wzorów i w terminach ustalonych przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

§ 18. 1. Pracownicy zwalniani w trybie niniejszej uchwały zachowują prawo do zajmowania dotychczasowych mieszkań służbowych, pracowniczych i zakładowych.

2. Jeżeli mieszkanie służbowe, pracownicze lub zakładowe znajduje się na terenie zakładu pracy, zakład pracy może zażądać opróżnienia takiego mieszkania przez zwolnionego pracownika pod warunkiem przydzielenia mu odpowiedniego mieszkania zastępczego w trybie określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1952 r. w sprawie mieszkań służbowych i zakładowych (Dz. U. Nr 29, poz. 196).

§ 19. 1. Uchwała ma zastosowanie do pracowników, którym wypowiedziano pracę po dniu 30 listopada 1956 r., jeżeli rozwiązanie z nimi stosunku pracy nastąpiło do dnia 31 grudnia 1957 r. Uchwałę stosuje się również do tych pracowników, którym wypowiedziano pracę przed dniem 1 grudnia 1956 r., jeżeli w dniu wejścia w życie uchwały pozostawali jeszcze w stosunku pracy.

2. Zakład pracy może w uzasadnionych przypadkach stosować przepisy niniejszej uchwały do pracowników zwolnionych od dnia 1 października 1956 r. w związku z reorganizacją administracji, a nie objętych ust. 1, po odliczeniu dotychczas wypłaconych kwot.

§ 20. Wykonanie uchwały powierza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej, Ministrowi Finansów i wszystkim zainteresowanym ministrom oraz prezydiom rad narodowych.

§ 21. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. P. Jaroszewicz